

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi

elina.isoksela@tem.fi

21.5.2018

**Viite: LAUSUNTOPYYNTÖNNE 9.5.2018 TEM/1260/03.01.01/2016
TEM030:00/2018**

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kasvupalveluvirastosta

Pohjois-Pohjanmaan liitto lausuu hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kasvupalveluvirastosta koskevaksi lainsäädännöksi seuraavaa:

Hallitus esittää, että 5.huhtikuuta 2018 annettua hallituksen esitystä laiksi alueiden kehittämistä ja kasvupalveluista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi täydennettäisiin uudella lailla, jossa nykyinen TEMin hallinnonalan virastoa - KEHAA ei purettaisi, vaan sen organisaatio nimettäisiin toimimaan lain kautta Kasvupalveluvirastona.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lausuu, että esitys ei tue vireillä olevaa maakuntauudistusta, jossa uudet maakunnat kukin hoitaa itsehallinnollisesti uudistetun lain myötä alueiden aluekehittämis- sekä kasvupalvelutehtävät. Kasvupalveluvirastoa ei tule perustaa, vaan toiminnot tulee tarkastaa uusien maakuntien itsenäisinä toimintoina, joita tukee kasvupalvelujen tueksi johtamisen ja seurannan sekä järjestelmien ja alustojen toimintaa varten perustettu Vimana Oy.

Maakuntauudistuksen myötä on pyritty kasvupalveluiden osalta turvamaan kokonaisten palveluprosessien siirtyminen palvelun tuottajalle, eli kokonaisvaltaisemman ja räätälöidymmän palvelun tuottaminen vahvasti asiakaslähtöisesti maakunnan johdolla. Tätä tavoitetta tukee myös ohjaus, palvelu sekä maksatustoiminta. Tulevien maakuntien näkökulmasta voidaan todeta, että lakiesityksessä esitetyistä maksuista iso osa on jatkossa maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen kuuluvia. Uudet maakunnat ovat jo nykyisten osaamistensa ja tehtäviensä perusteella kykeneviä hoitamaan sekä maksatus, että perintätehtäviä. Tehtävien keskittämisen kautta maakunnat muodostavat ylimaakunnallisia kokonaisuuksia, tällöin tehtävien hoitamiseen vaadittava tehokkuus, osaaminen ja resursointi on turvattu. Jos toiminnan voluumi on vähäistä, asioiden hoitamisesta voidaan sopia lisäksi useamman maakunnan välisillä sopimuksilla.

Kasvupalveluiden neuvonta- ja ohjaustyö pitää olla jatkossakin asiakaslähtöistä ja saatavuus tulee taata sekä verkossa-, puhelinpalvelussa (mm Työlinja), että henkilötasolla. Uudet maakunnat pystyvät hoitamaan ko toiminnot ja organisaatiouudistuksen kautta ne omaavat henkilöstöä ko tehtäviin myös uudessa maakunnassa, koska monet työskentelevät hajautettuna nykyisissä TE-toimistoissa sekä ELYissä ja KEHAssa. Palveluiden integraatio, digitalisointi sekä alue- ja asiakaslähtöisyys tukee alueiden kilpailukykyä sekä kansalaisten sujuvaa arkea lähellä asiakasta (Aluekehittämisspätös 2016-2019: Alueiden kilpailukyky ja sujuva arki). Nykyiset toimivat yhtenäistyneet mallit voidaan siirtää uusiin maakuntiin, jotta saadut kokemukset saadaan maakuntien käyttöön.

Digitalisaatiotehtävien (kehittämisen- ja ylläpitotehtävät) osalta voidaan jatkossa hyödyntää Vimana Oy:tä.

Uusien maakuntien myötä iso osa ns KEHAn keskitetystä oajuksesta siirtyy maakuntien itsenäiseen päätäntä- ja ohjausjärjestelmiin, jolloin esitetyn viraston tehtävä näiltä osin lakkautuu. Maakunnissa toteutuu myös erityisesti kasvupalveluiden osalta alueen elinkeinoelämän tuntemus sekä alueen yrityskannan ja toimintaympäristön, TKI ja aluekehittämispainopisteiden ja älykkään erikoistumisen valinnat. Esityksessä on sanottu, että Kasvupalveluvirasto toimisi työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa, toteuttaisi sen asettamia tavoitteita ja sen tilaamia palveluita. Tämä tarkoittaisi ristikkäistä ohjausta maakuntiin ja lisäsi byrokratiaa eikä perustelu tue maakuntaudistuksen henkeä itsenäisistä maakunnista. Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää, että jatkossa erityisesti kasvupalveluiden toiminnan arviointia voisi tuottaa myös yksityinen palveluntarjoaja, jonka viranomaisen palvelun tuottajana hyväksyy. Laissa esitetty Asiakasneuvottelukunta on tarpeeton, eikä sitä voida esittää aidoksi maakuntien tarpeiden välittäväksi toimielimeksi. Asiakasneuvottelukunnan asetusteksti ei ole tiedossa, joten sen nimittäminen, kokoonpano, tehtävät ja toimikausi eivät ilmene lain tekstistä, vaikka se olisi olennainen tieto maakunnille.

Lain valmistelutekstissä todetaan: ”Vuoden 2018 alussa tarkasteltiin maakuntien palvelukeskusrakennetta kokonaisuutena ja selviteltiin kuutta erilaista osakeyhtiömuotoista tapaa organisoida Vimana Oy:n, kasvupalveluiden tietohallintopalvelut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintopalvelut. Hallitus on samanaikaisesti linjannut, että tietohallintopalveluiden ja avoimeksi jääneiden maksamista koskevien organisoitumisten valmistelua jatketaan siten, että kehittämis- ja hallintokeskus jatkaa uudella nimellä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan virastona hoitaen jatkossakin maksamista- ja kasvupalveluiden tietohallintopalveluita koskevat tehtävät. Kasvupalveluvirastoksi muutettavaksi KEHasta tuli luonteva sijoittamiskohde työ- ja elinkeino hallinnon asiakaspalvelukeskukselle, joka nykyisinkin neuvoisi asiakkaita laajasti valtion ja maakuntien kasvupalveluasioissa”. Maakuntien vaikutusmahdollisuudet voitaisiin turvata nimeämällä virastolle johtokunta, jossa maakunnilla olisi riittävä edustus. Valmisteluteksti antaa ymmärtää, että lausuntopyyntö on muodollinen ja, että päätös viraston perustamisesta sekä maakuntien edustuksesta olisi jo päätetty.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että tämä ei vastaa hyvää hallintotapaa lain valmistelussa ja toteaa, että ehdotuksen mukaista kasvupalveluvirastoa ei tule perustaa. Viraston perustaminen ei tue maakuntaudistuksen, virastouudistuksen hankkeen (VIRSU) henkeä eikä normien-purkutalkoiden tavoitteita.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Pauli Harju
maakuntajohtaja

Tiina Rajala
kehitysjohtaja